

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ประเทศเยอรมนีในศตวรรษที่ 19 โดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่มีชื่อเสียง ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาที่แตกต่างกัน เช่น University of Leipzig มีชื่อเสียงด้านการแพทย์ The Universities of Hall-Wittenberg and Göttingen มีชื่อเสียงด้านปรัชญาศาสนาและภาษาศาสตร์ The University of Berlin มีชื่อเสียงด้านประวัติศาสตร์ กฎหมายระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเมือง นอกจากนี้ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอีกหลายแห่งในหลายเมืองพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาอื่น ๆ เช่น เกษตรศาสตร์ ทัศนกรรม วนศาสตร์ สัตวแพทย์ และบริหารธุรกิจ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยในประเทศเยอรมนีมีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องบรรยายขนาดใหญ่ และสถาบันวิจัยซึ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์มีอิสระในการค้นคว้าทำวิจัยในสาขาที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีอิสระในการเลือกหัวข้อการวิจัย โดยอยู่ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจะนำผลงานการศึกษาค้นคว้า และผลการวิจัยครั้งล่าสุดของตนออกเผยแพร่แก่สาธารณชนในรูปแบบการบรรยาย ซึ่งนักศึกษาที่สนใจสามารถเข้าฟังได้ นอกจากนี้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญอาจจะจัดการสัมมนาทางวิชาการซึ่งนักศึกษาที่สนใจสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสัมมนาได้ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่นักศึกษาได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนไม่เน้นการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งฝึกฝนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งด้านวิชาการสำหรับนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ วัตถุประสงค์หลักในการเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาในประเทศเยอรมนีไม่ใช่การได้รับปริญญาโท หรือปริญญาเอก แต่จะเน้นการได้รับความรู้ความเชี่ยวชาญจนสามารถสอบผ่านการทดสอบกลางของรัฐบาลเพื่อเข้าทำงานในหน่วยงานที่ต้องการ

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอื่น ๆ ในประเทศยุโรปในศตวรรษที่ 19 มีความแตกต่างจากการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศเยอรมนีกล่าวคือ ในประเทศอังกฤษการจัดการศึกษาระดับสูงมักจะทำภายนอกมหาวิทยาลัย โดยองค์กรทางวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์

มีการตั้งสถาบันการศึกษาเอกชนมุ่งเน้นการสอนวิชาเฉพาะทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างให้คนชั้นกลางมีศักดิ์ศรีเทียบเท่ากับคนชั้นสูง ส่วนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยไม่มีการกำหนดให้นักศึกษาเรียนรายวิชาในชั้นเรียนก่อนทำวิทยานิพนธ์ นักศึกษาอาจจะศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยเต็มเวลาเพื่อนำผลงานไปเสนอเพื่อขอรับปริญญาในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาที่ได้รับความนิยมได้แก่ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชาอื่น ๆ เช่น การศึกษาหรือธุรกิจมักจะเปิดสอนในสถาบันต่าง ๆ ที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาต้องเรียนรายวิชา 2-3 ปีจึงจบหลักสูตร โดยไม่ได้รับปริญญาที่เทียบเท่ากับปริญญาที่ออกให้โดยมหาวิทยาลัย

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดการเรียนการสอนระดับมหาบัณฑิตที่ Harvard University ตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 และในศตวรรษต่อมา Yale University เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งถือการปดึในขณะนั้นคือ Ezra Stiles ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กล่าวคือการจัดการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อเป็นผู้สอนในระดับวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงแรกยังมีมาตรฐานไม่สูงนักเมื่อเทียบกับในประเทศเยอรมนี ดังนั้นจึงมีการส่งนักศึกษาเป็นจำนวนมากไปศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ประเทศเยอรมนีในศตวรรษที่ 19 เมื่อนักศึกษาเหล่านั้นสำเร็จการศึกษาและกลับไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา บุคคลเหล่านั้นได้นำวิธีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากประเทศเยอรมนีไปประยุกต์ใช้กับระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อไป

ในปี ค.ศ. 1861 University of Yale เป็นมหาวิทยาลัยแรกที่ผลิตดุษฎีบัณฑิตรุ่นแรกออกมาโดยได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) ตามแบบอย่างของประเทศเยอรมนีและในเวลาต่อมาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศอเมริกาได้ยึดแบบอย่างของ University of Yale เป็นมาตรฐาน มีการกำหนดว่านักศึกษาระดับปริญญาเอกต้องเรียนรายวิชาในชั้นเรียนจำนวนหนึ่ง หลังจากนั้นมีการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เพื่อทดสอบความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา เมื่อสอบผ่านแล้วจึงได้รับอนุญาตให้ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่

การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศอเมริกาในช่วงแรกเป็นการจัดการเรียนการสอนสำหรับระดับมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) ทางศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เท่านั้น ต่อมาได้เปิดสอนในสาขาวิชาที่หลากหลายเช่นเกษตรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ แพทย์ศาสตร์ นิเทศศาสตร์และอื่น ๆ มีการให้ปริญญาที่แตกต่างกันออกไป โครงสร้างการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาคือ หลังจากเรียนจบระดับ

ปริญญาบัณฑิตแล้ว นักศึกษาสามารถสมัครเข้าเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับสูงโดยมีระยะเวลาการศึกษาแตกต่างกันออกไปตามธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชาเช่น สาขาวิชาด้านบริหารธุรกิจ มักจะกำหนดให้เรียนระดับมหาบัณฑิตเป็นเวลา 2 ปี ด้านนิติศาสตร์กำหนด 3 ปีโดยสามารถสะสมหน่วยกิตได้จนถึงระดับ Doctor of Jurisprudence (J.D.) ด้านแพทยศาสตร์กำหนด 4 ปี พร้อมทั้งมีการฝึกปฏิบัติภาคสนามเมื่อสำเร็จครบถ้วนแล้วจะได้รับปริญญา Doctor of Medicine (M.D.) จะเห็นได้ว่าในบางสาขาวิชานักศึกษาไม่จำเป็นจะต้องได้รับปริญญาในระดับมหาบัณฑิตก่อนที่จะสมัครเข้าเรียนในระดับดุขฎีบัณฑิต โดยทั่วไปการศึกษาในระดับดุขฎีบัณฑิตใช้ระยะเวลา 4 - 14 ปี

ในประเทศฝรั่งเศสมีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดำเนินถึงกับประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือนักศึกษาจะใช้เวลาประมาณ 3 ปีเพื่อศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับปริญญาโทซึ่งเป็นปริญญาในระดับที่สามารถนำไปสอบเพื่อสมัครเป็นครูสอนในโรงเรียนมัธยมได้ ส่วนการศึกษาระดับปริญญาเอกต้องใช้เวลาประมาณ 2 ปีครึ่งจนถึง 4 ปี ตามแบบอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกา คือมีการศึกษารายวิชา การทำวิทยานิพนธ์และการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้จะได้รับปริญญาเอกซึ่งทำให้สามารถสมัครเป็นผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัยได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดการศึกษาระดับสูงขึ้นไปอีกสำหรับอาจารย์ที่ต้องการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ โดยจะต้องเรียนอีก 2 ปี เมื่อสำเร็จแล้วจะได้รับปริญญาเอกในระดับสูงสุด ส่วนผู้ที่ตั้งใจประกอบอาชีพอื่นจะเข้าศึกษาในสถาบันเฉพาะทางซึ่งตั้งอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัย

ในประเทศอิตาลีการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะอยู่ในมหาวิทยาลัยเท่านั้น มีการจัดโครงสร้างหลักสูตร การกำหนดระยะเวลาการศึกษาและข้อกำหนดต่าง ๆ เหมือนกัน นักศึกษาทุกคนเมื่อเรียนจบระดับอุดมศึกษาจะได้รับปริญญาเดียวกันเหมือนกันทุกคนซึ่งเทียบเท่ากับปริญญาตรีของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามักจะทำงานเป็นครูสอนในโรงเรียน หรือรับราชการ ระบบการศึกษาของประเทศอิตาลีไม่ได้เตรียมคนที่มีความรู้ระดับสูงหรือมีความชำนาญพิเศษสำหรับงานสายธุรกิจหรืออุตสาหกรรม ผู้ที่ต้องการทำงานด้านดังกล่าวต้องเข้าศึกษาในระดับวิทยาลัยเทคนิคซึ่งเป็นการศึกษาขั้นต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

ในประเทศอิตาลีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนวิชาทั่วไปเพื่อคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเน้นการวิจัยในระดับสูงและจัดการศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงไม่เน้นการสอนวิชาทั่วไป เพราะถือว่านักศึกษาได้เรียนวิชาเหล่านั้นในระดับมัธยมศึกษาแล้ว

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศเดนมาร์กมีลักษณะคล้ายกับการจัดการศึกษาในประเทศเยอรมนีในศตวรรษที่ 19 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยได้รับการยกย่องอย่างสูงและได้รับการคาดหวังให้ศึกษาค้นคว้าและทำการวิจัยตามความสนใจของตนอย่างเต็มที่ และยังเป็นผู้ฝึกฝนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลให้สืบทอดความรู้ในสายต่าง ๆ อย่างเอาใจจริงเอางัง

ระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศละตินอเมริกามีความคล้ายคลึงกับของประเทศทางภาคพื้นยุโรปมากกว่าประเทศในอเมริกาเหนือ มหาวิทยาลัยส่วนมากเปิดสอนเฉพาะหลักสูตรปริญญาตรี มีเพียงไม่กี่แห่งที่จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา มีการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยน้อยมาก เพราะส่วนใหญ่จะทำนอกมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในประเทศละตินอเมริกามีสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ซึ่งมีความเป็นอิสระเป็นอย่างมาก

มหาวิทยาลัยในระยะเริ่มแรกของประเทศในเอเชียอาคเนย์ได้รับอิทธิพลจากประเทศที่เคยตกเป็นอาณานิคมซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศทางยุโรปเช่น มหาวิทยาลัยในประเทศเมียนมาร์ มัลเซีย และฮ่องกงได้รับอิทธิพลจากประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยในประเทศเวียดนามและกัมพูชาได้รับอิทธิพลจากประเทศฝรั่งเศสเป็นต้น นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมามีการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาของประเทศในเอเชียอาคเนย์ เมื่อมีการเชิญอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิเศษในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ประกอบกับมีนักศึกษาจากประเทศในเอเชียอาคเนย์เป็นจำนวนมากไปศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วเขาเหล่านั้นเดินทางกลับไปทำงานในตำแหน่งสำคัญ ๆ ของประเทศ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของประเทศ มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาใหม่ ๆ มีการปรับโครงสร้างการศึกษาซึ่งได้รับอิทธิพลจากประเทศสหรัฐอเมริกา และมีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาขึ้น

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคือการศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ ในระดับสูง เป็นการแสวงหาความรู้ระดับลึกซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงและมีการฝึกทักษะต่าง ๆ ในระดับที่สูงกว่าการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต (Clark & Nearve, 1992) การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการเตรียมคนที่มีความรู้เฉพาะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อทำงานด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของประเทศ บุคคลที่มีโอกาสศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการออกไปทำงานด้านวิชาการ การวิจัย หรือวิชาชีพเฉพาะในตำแหน่งผู้นำขององค์กรต่าง ๆ บุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม เป็นผู้ชี้นำสังคม และพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ในปัจจุบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีการขยายตัวเป็นอย่างมาก ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ประมาณว่าจำนวนนักเรียนระดับอุดมศึกษา

โดยรวมจะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1,942,000 คน ทำให้จำนวนผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นการศึกษาต่อในระดับสูงจึงเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เพราะผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือเอก มีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานและได้รับเงินเดือนในขั้นเริ่มต้นมากกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี

อย่างไรก็ตามการขยายการศึกษา จากระดับปริญญาบัณฑิตไปสู่ระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพราะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่ใช่เป็นการต่อยอดความรู้จากระดับปริญญาบัณฑิตเท่านั้น การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพต้องคำนึงถึงคณาจารย์ที่มีประสบการณ์สามารถชี้นำและกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถทำการวิจัยที่สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ขึ้น เพราะการวิจัยเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาจึงต้องมีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอนที่สามารถเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัยได้ อาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับการทำวิจัยต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยหรือมีผลงานด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องในสาขาที่เป็นที่ปรึกษา เพื่อสามารถให้คำแนะนำและให้ข้อมูลป้อนกลับที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่นักศึกษาได้ สถาบันการศึกษาจะต้องมีระบบการให้ความช่วยเหลืออาจารย์ใหม่ หรืออาจารย์ที่ยังไม่มีประสบการณ์การให้คำปรึกษาด้านการวิจัยเช่น ให้แนวทางการให้คำปรึกษา วิธีการรายงานความก้าวหน้าของนักศึกษา แนวทางการประเมินผลและอื่น ๆ ที่จำเป็น อัตราส่วนระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษา ต้องมีความเหมาะสมเพื่อคณาจารย์จะมีโอกาสให้คำแนะนำแก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเป็นอย่างดี มีการเตรียมการทุกอย่างก่อนเริ่มดำเนินการ และต้องมีทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอ

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

วัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคือการผลิตผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และนักวิจัยที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่สังคมตลอดเวลาโดยการทำกรวิจัย การวิเคราะห์และการวิจารณ์ ดังนั้นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องระเบียบวิธีกรวิจัย และมีความรอบรู้ในสาขาวิชาที่เลือกเรียนอย่างลึกซึ้ง ผู้ที่เป็นบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาคือผู้ที่ผ่านกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรม และการวิจัยเป็นเวลานานพอที่จะได้รับความรู้ในระดับสูงในสาขาที่เลือกเรียน ตลอดจนทักษะ และความเข้าใจในศาสตร์ดังกล่าวอย่างถ่องแท้

การกำหนดระยะเวลาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การที่มีกำหนดระยะเวลาการศึกษามีเหตุผลหลายประการเช่น ในบางสาขาวิชาเนื้อหาวิชาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังนั้นหากระยะเวลาการศึกษายืดเยื้อออกไปจะทำให้เนื้อหาวิชาที่เรียนอยู่หรือที่กำลังศึกษาค้นคว้าล้ำสมัยก่อนจบการศึกษา ในบางกรณีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อาจจะเกษียณอายุการทำงานหรือย้ายที่ทำงานก่อน นักศึกษาจบการศึกษาและอาจารย์ที่เหลือไม่มีผู้ใดมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นักศึกษากำลังศึกษาค้นคว้า

ในปีแรกและปีที่ 2 ของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาส่วนมากต้องใช้เวลาศึกษารายวิชาต่าง ๆ ในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้อยู่ในระดับขั้นต้นที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้ เป็นอย่างน้อย วิธีการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต กล่าวคือชั้นเรียนมักจะเป็นชั้นเรียนขนาดเล็ก นักศึกษาที่เรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น มักจะไม่มีทดสอบแต่นักศึกษาแต่ละคนต้องส่งรายงานที่แสดงให้เห็นถึงผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เมื่อเรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนแล้วมักจะมีทดสอบประมวลความรู้เพื่อแสดงว่านักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยด้วยตนเอง หลังจากนั้นนักศึกษาแต่ละคนจะเป็นอิสระในการเลือกหัวข้อการศึกษาค้นคว้าตามความสนใจของแต่ละคน โดยนักศึกษาต้องเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่มี ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะศึกษา นักศึกษาต้องปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในทุกขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้า ความกังวลของนักศึกษาเมื่อต้องทำงานร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาคือการวิจัยได้แก่การกังวลว่าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้คำปรึกษา ไม่เอาใจใส่ในการตรวจงาน ไม่ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ไม่ชี้แนะแนวทางการศึกษาค้นคว้า ไม่ให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างเพียงพอ ไม่เต็มใจให้ความช่วยเหลือ ส่วนความกังวลของอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัยคือเกรงว่านักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการค้นคว้าไม่ทุ่มเทเวลาสำหรับการค้นคว้าอย่างเต็มที่ ไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะทำวิจัยอย่างแท้จริง ไม่เข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย ไม่สามารถทำตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาได้อย่างถูกต้อง ไม่ยอมรับฟังข้อมูลป้อนกลับ ดึงดันในความคิดเห็นของตนเองและไม่มีเป้าหมายในการศึกษาอย่างแท้จริง

ฟิลลิปส์ และ พูจ (Phillips and Puge, 1987 cited in Ortrun Zuber-Skennitt and Ryan, 1994) กล่าวว่าหัวใจของความสำเร็จแห่งกระบวนการให้คำปรึกษาในการวิจัยคือความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาเมื่อการศึกษาค้นคว้าเสร็จแล้วนักศึกษจะต้องรวบรวมผลการศึกษาค้นคว้าและเขียนเป็นรายงานที่สมบูรณ์ซึ่งเรียกว่าวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนักศึกษาต้องสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ก่อนจะได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา

การค้นคว้าด้านวิชาการดนตรีแห่งแรกในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรีในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีเพียงสาขาเดียวคือ สาขามานุษยดุริยางควิทยา เป็นวิชาที่ว่าด้วยศาสตร์ของคุณค่าด้านดนตรีที่เกี่ยวข้อกับมนุษย์ แต่การเปิดการเรียนการสอนวิชาดังกล่าวของมหาวิทยาลัยเน้นหนักไปในทางการวิจัยเพื่อค้นคว้าสิ่งที่เกิดขึ้นในยุคต่อก่อน และรวบรวมเป็นข้อมูลหลักฐาน สำหรับการศึกษาค้นคว้าของคณรุ่นต่อไป

3. มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่มีการบุกเบิกด้านการสอนวิชาดนตรีในระดับปริญญาโท มีสาขาวิชามากกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากมีความต้องการจะเป็นศูนย์รวมการค้นคว้าด้านวิชาการดนตรี และเป็นแหล่งวิจัยงานดนตรีด้านต่าง ๆ จึงเปิดสอนวิชาดนตรีในระดับปริญญาโท 3 สาขาวิชา สาขาวิชาดนตรีวิทยา (Musicology) สาขาวิชาดนตรีศึกษา (Music Education) สาขาวิชาดนตรีปฏิบัติ (Music Performance) เพื่อผลิตนักดนตรีที่เป็นนักวิชาการด้านการศึกษา นักวิชาการด้านดนตรีวิทยา และนักแสดงดนตรีที่มีฝีมือในระดับการแสดงที่ดีทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533 แผน ก. แบบ ก (2) และแผน ข เป็นดังนี้

หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก (2)	แผน ข
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน	ไม่นับหน่วยกิต	ไม่นับหน่วยกิต
หมวดวิชาแกน	5 หน่วยกิต	5 หน่วยกิต
หมวดวิชาบังคับ	13 หน่วยกิต	16 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก	8 หน่วยกิต	11 หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	12 หน่วยกิต	
การศึกษาค้นคว้าอิสระ	6 หน่วยกิต	

ระยะเวลาเรียน 2 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี

วัตถุประสงค์และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ

1. มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติและสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ
2. เน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์โครงการความก้าวหน้าทางวิชาการ ได้อย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาโท นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. แผน ก แบบ ก (1) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นตอนสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม
2. แผน ก แบบ ก (2) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 แต้มระดับคะแนนหรือเทียบเท่าพร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นตอนสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง
3. แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 แต้มระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

ประวัติภาควิชาดุริยศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

ภาควิชาดุริยศิลป์ เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 2517 ซึ่งเป็นปีที่มหาวิทยาลัยพายัพเปิดดำเนินการ และเป็นหนึ่งในแปดสาขาวิชาที่เปิดสอนตั้งแต่แรกเปิด โดยในระยะแรกได้ใช้อาคารสถานที่ เครื่องดนตรี อุปกรณ์การเรียนการสอนและคณาจารย์จากแผนกดนตรีคริสตจักร วิทยาลัยพระคริสตธรรม นับเป็นสาขาวิชาดนตรีแห่งแรกในประเทศไทย ที่เปิดสอนดนตรีสากลเป็นวิชาเอกจนถึงระดับปริญญาตรี ระยะแรกเปิดรับนักศึกษาปีละ 10 คน เมื่อครบ 4 มีผู้สำเร็จหลักสูตร เพียง 3 คน และใน

ปีต่อ ๆ มาได้ขยายการรับนักศึกษาเป็น 10-15-20 คน ปัจจุบันรับนักศึกษายี่ละ 25 คน จำนวนผู้จบหลักสูตรจึงได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ด้านอาจารย์ผู้สอนในระยะแรก ๆ เป็นอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นส่วนมาก แต่ปัจจุบันมีอาจารย์ชาวไทยมากกว่าอาจารย์ชาวต่างประเทศ

การพัฒนาการของหลักสูตร ของภาควิชาดุริยศิลป์

หลักสูตรฉบับแรกใช้เมื่อปี พ.ศ. 2517 ร่างโดยอาจารย์ชาวอเมริกัน โดยอิงจากหลักสูตรดนตรีของมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา หลักสูตรฉบับที่ 2 ปรับปรุงและใช้ในปี พ.ศ. 2519 หลักสูตรฉบับที่ 3 ปรับปรุงและใช้ในปี พ.ศ. 2532 หลักสูตรฉบับที่ 4 ปรับปรุงและใช้ในปี พ.ศ. 2533 หลักสูตรฉบับที่ 5 ปรับปรุงและใช้ในปี พ.ศ. 2541 หลักสูตรฉบับที่ 6 ปรับปรุงและใช้ในปี พ.ศ. 2543

จำนวนอาจารย์และนักศึกษาของภาควิชาดุริยศิลป์

ปัจจุบันภาควิชาดุริยศิลป์มีอาจารย์ประจำ 20 คน เป็นอาจารย์ชาวไทย 15 คน อาจารย์ชาวต่างประเทศ 5 คน แยกตามวุฒิได้ดังนี้

อาจารย์วุฒิปริญญาเอก จำนวน 2 คน

อาจารย์วุฒิปริญญาโท จำนวน 9 คน

อาจารย์วุฒิปริญญาตรี จำนวน 8 คน

มีอาจารย์พิเศษ 5 คน เป็นอาจารย์ชาวไทย 2 คน อาจารย์ชาวต่างประเทศ 3 คน

มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 103 คน อัตราส่วนอาจารย์ประจำ : นักศึกษา คือ 1 : 5.15 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ดีกว่าอัตราส่วนที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดคือ 1 : 8

ภาควิชาดุริยศิลป์มีโครงการเปิดหลักสูตรปริญญาโทเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาวิชาดนตรีในขั้นสูงขึ้นไปมีโอกาสเลือกเรียนดนตรีในสาขาต่าง ๆ ที่มีความถนัด 6 สาขาวิชาคือ

1. สาขาวิชาดนตรีศึกษา (Music Education)
2. สาขาวิชาดนตรีวิทยาและดนตรีชาติพันธุ์วิทยา (Musicology and Ethnomusicology)
3. สาขาวิชาการแสดงดนตรี (Performance)
4. สาขาวิชาการประพันธ์เพลง (Composition)
5. สาขาวิชาดนตรีศาสนาคริสต์ (Christian Sacred Music)
6. สาขาวิชาการสอน (Pedagogy)

ทั้งนี้เพราะมหาวิทยาลัยพายัพ มีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอนซึ่งมีทั้งชาวไทยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ในสาขาวิชาต่าง ๆ สาขาวิชาที่เปิดเป็นสาขาที่แตกต่างจากสถาบันอื่น ๆ เช่น สาขาดนตรีวิทยาและดนตรีชาติพันธุ์วิทยา (Musicology and Ethnomusicology) สาขาดนตรีศาสนาคริสต์ (Christian Sacred Music) สาขาการสอน (Pedagogy) นอกจากนี้ภาควิชายังมีโครงการก่อสร้างอาคารใหม่ภายใน ปี 2547

PAYAP UNIVERSITY